

Младеновачки Глас

информације и огласи

2 4 0 6 2 2 5 1

цена 40 динара

БРОЈ 537

11. октобар 2024.

Градоначелник Београда Александар Шайић

Важно је да поласци на линији 493 за Младеновац буду на време, пратиће се потреба грађана

Ускоро промене у плаћању рачуна за струју

ЕПС укида шалтере *страница 3*

Вршњачко насиље забрињава *страница 4*

Савети пољопривредницима

Одабир товне јунади на основу екстеријера *страница 5*

Кажем ја себи...

Отворено писмо Вучевићу и генералу Мојсиловићу /2 *страница 6*

Позив за све средњошколце

Учествујте у ликовном конкурсима и освојите вредне награде *страница 9*

Спорти

ОФК Младеновац: до три бода у 90 минути!

И Велика Крсна и Шумадија поражени

Рабровац, Космајац и Омладинац воде

Победа кошаркаша

странице 7 и 8

Педесет година пријатељства обележено и у Горњој Радгони

Поводом педесет година од потписивања Повеље о братимљењу између општина Младеновац и Горња Радгона, као и недавно у Младеновцу, дрво пријатељства засађено је и у градском парку у Горњој Радгони, где је одржан и пригодан програм посвећен овом значајном јубилеју. Исте вечери, на свечаној академији поводом Дана Општине Горња Радгона, присутнима се обратила заменица председника ГО Младеновац Сузана Васић, док су се публици у Дому културе представили и уметници из Младеновца Петар Нисић и Драгутин Јовичић. Општина Горња Радгона организовала је и изложбу фотографија насталих током 50 година пријатељства, од 1974. до данас.

У време припремања овог броја новина била је у току седница Градске општине Младеновац. С обзиром на важност тема о којима се говорило, опширан извештај ћемо објавити у следећем броју, 538, који ће изаћи у петак, 19. октобра 2024.

Све што вас занима о одрживости и зеленој економији на једном месту

АНК Green Academy Serbia пружа прилику компанијама да се боље припреме за кључне пројекте и механизме за прекогранично усклађивање цене угљен-диоксида (СВАМ), немачког Закона о дужности пажње у добављачким ланцима и Директиве Европске уније о дужности пажње у пословању (CS-DDD).

Немачко-српска привредна комора покреће АНК Green Academy Serbia, платформу посвећену образовању и обуци запослених о темама попут зелене економије, одрживог развоја и циркуларне економије. Циљ ове иницијативе је да оснажи компаније у Србији да постигну циљеве одрживог развоја и одговоре на изазове пословања са партнерима из Европске уније.

У динамичном пословном окружењу, одрживост је увелико императив за конкурентност, док континуирано усавршавање постаје кључно за одржавање конкурентности како за компаније, тако и за њихове запослене. Све већи број компанија тежи остваривању циљева одрживог развоја, а тема одрживости постаје све релевантнија не само за позиције попут ЕСГ менаџера, већ и за кључне секторе као што су набавка, људски ресурси и логистика. Према истраживању Global Reporting Initiative (GRI, 2023), 86 одсто инвеститора наводи да би одредили високе ЕСГ стандарде као кључне за доношење одлука о инвестирању.

Такође, компаније се суочавају са све строжим регулативама и законским захтевима, као што су Европски зелени договор и законодавне иницијативе које захтевају извештавање о емисији CO2 и одрживим праксама.

Притисак на компаније долази и од потрошача који све више преферирају производе и услуге које су у складу са принципима одрживости, што потврђује извештај Nielsen-а који показује да 66 одсто глобалних потрошача преферира брендове који демонстрирају одговорност према животној средини. Јасмина Трбовић, пројектна менаџерка Сектора за образовање и квалификације Немачко-српске привредне коморе и координаторка обука у оквиру АНК Green Academy Serbia, истакла је да подизање еколошке свести и обуке запослених играју кључну улогу у процесу трансформације у одрживо пословање, те да АНК Green Academy Serbia пружа јединствену прилику за стицање практичних знања кроз обуке које воде еминентни стручњаци из Немачке и Србије.

АНК Green Academy Serbia пружа прилику компанијама да се боље припреме за кључне прописе попут Механизма за прекогранично усклађивање цене угљен-диоксида (СВАМ), немачког Закона о дужности пажње у добављачким ланцима и Директиве Европске уније о дужности пажње у пословању (CSDDD). Ови прописи захтевају од компанија да идентификују, ублаже и спрече пословне праксе које негативно утичу на животну средину и људска права, посебно уколико желе да сарађују са ЕУ.

„Ове обуке су осмишљене како би учесницима омогућиле подробије разумевање захтева европског тржишта, с посебним фокусом на услове и стандарде пословања са партнерима из Немачке и Европске уније. Учесници ће пре свега од немачких, али и домаћих стручњака моћи из прве руке да чују шта су до сада биле типичне грешке у СВАМ извештавању, а затим и како да их избегну, што је компаративна предност наших обука у односу на остале које су доступне на тржишту. Ови програми нису само теоријски, већ нуде практична решења и прилагођени су потребама компанија које желе да унапреде своје пословање у складу са најновијим еколошким стандардима“, поручила је координаторка обука АНК Green Academy Serbia, нагласивши да су у оквиру Академије у понуди едукације у областима декарбонизације, зелених вештина и циркуларне економије.

Посебно се истиче програм EUREM European EnergyManager, који почиње крајем октобра 2024. године, а омогућава стручњацима да кроз стандардизовану обуку додатно унапреде своје вештине у

области енергетске ефикасности. За више информација о обукама и могућностима, посетите сајт Немачко-српске привредне коморе. (ЕУираво зајто/Промо)

* * *

Важна информација за Србе

Све о новом систему уласка и изласка из ЕУ доступно и на српском језику!

Информације о систему уласка/изласка (ЕЕС), који ће ускоро бити примењен на сајтним страницама Европске уније, од сада су доступне на српском језику.

Грађани Србије ће у већини случајева бити подложни овом систему када прелазе границе ЕУ и сада могу да добију појашњења о томе како ће се одвијати процес када почне примена. Ова и додатна појашњења су такође доступна на званичном сајту ЕЕС-а. Веб страница ће се ажурирати како буду доступне нове информације. Овај систем се разликује од Европског система путних информација и ауторизације (ЕТИАС), који ће ступити на снагу касније и захтеваће од заинтересованих путника да попуне кратак формулар.

Информације на српском језику можете пронаћи на овом линку: <https://europa.rs/sistem-ulaska-i-izlaska-ees/>

Подсетимо, систем ЕЕС ће ступити на снагу 10. новембра, а званичан датум за ЕТИАС још није познат, али се претпоставља да ће то бити шест месеци касније, средином наредног маја. Како смо раније писали, ЕЕС доноси сигурнији начин провере пасоша унутар ЕУ/ Шенгена. Имиграциона правила, попут боравка од 90 дана, неће се мењати, али ће њихова примена бити лакша. Када се улази или излази из територије ЕУ или Шенгена, претходно морамо да се региструјемо онлајн потпуно бесплатно. Систем је намењен свима који нису из ЕУ што се односи и на Island, Лихтенштајн, Норвешку и Швајцарску.

Потребни су основни и биометријски подаци:

- путни документ (име, презиме, датум рођења итд)
- биометријски подаци (отисци прста, препознавање лица)
- време уласка и изласка из ЕУ
- евентуално – подаци о забрани путовања

Пријава је бесплатна, али се мора обавити пре путовања. Измења у визном режиму нема и ово је само начин пријављивања за путовање. Њиме се заправо укидају печати у пасошима, а биће омогућена ширија употреба аутоматизованих прелазака границе.

(ЈА/Еуираво зајто)

Градоначелник Београда Александар Шапић Важно је да поласци на линији 493 за Младеновац буду на време, пратиће се потреба грађана

Градоначелник Београда Александар Шапић изјавио је поводом захтева да буде повећан број поласака аутобуса на линији 493 за Младеновац, да ће се пратити потреба грађана и да је важно да поласци буду на време.

„Треба да радимо на томе да буде што мање незадовољних, да ти поласци буду учесталији и да омогућимо људима који живе и раде ван града, центра и градских општина да што лакше дођу на посао. Важно да полазак буде у складу са редом возње, обратићемо на то пажњу”, рекао је он на конференцији за новинаре у Скупштини града одговарајући на питање агенције Бета.

Оценио је да ће грађанима бити лакше када буде отворено стајалиште аутобуса „Југ” на Аутокоманди, јер ће и многи приватни превозници ту имати станицу.

Становници Младеновца су недавно покренули петицију да се реши вишегодишњи проблем малог броја поласака аутобуса на линији 493, нарочито поподне. „Дешава да се полазак по реду возње и не реализује, што је у последње време учестало. Премештањем аутобуске станице БАС у Нови Београд повратак у Младеновац је додатно отежан због преласка линије 493 преко Газеле”, пише у онлајн петицији. Становници Младеновца су предложили увођење додатних поласака и појачање кружне линије 493К која ће, како су навели, највише значити путницима који користе стајалиште „Аутокоманда”.

Иницијатива за квалитетнији превоз

На састанку који су председник Градске општине Младеновац Богдан Вуксановић и члан Већа ресорно задужен за саобраћај Стефан Ивановић одржали са руководством СП „Ласта” и грађанима који су на друштвеним мрежама покренули петицију за побољшање превоза на линији 493, договорено је да „Ласта” да предлог за пребацивање дела поласака са линије 493 на 493К, чиме би се постигле уштеде у времену и километражи и истовремено отвориле могућности за увођење додатних поласака. Са услагашеним предлогом, као и иницијативом за увођење нових поласака, у наредним данима обратићемо се Секретаријату за јавни превоз.

Обележавање Дана ослобођења Младеновца у Другом светском рату

Свечаном академијом и полагањем венаца на спомен обележја у Младеновцу и Међулужју, обележићемо у суботу, 12. октобра, Дан ослобођења Младеновца у Другом светском рату.

Пологање венаца планирано је од 10:30, најпре на споменику посвећеном палим борцима у Другом светском рату у Међулужју, а затим и на спомен бистама народним херојима Божидарки Кики Дамњановић и Милосаву Влајићу у Космајској улици и споменику палим ратницима 1912 – 1918. у Градском парку.

Свечана академија којом ће бити обележена 80. годишњица ослобођења Младеновца биће приређена у 11:30 часова у Свечаној сали др Елси Инглис.

Ускоро промене у плаћању рачуна за струју ЕПС укида шалтере

ЕПС-а наводе да се шалтери због унапређења пословања, дигитализације и смањења трошкова, а да ће грађани рачуне, осим електронски, моћи да плаћају на шалтерима Поште, банака и других платних институција. Шалтери ће и даље грађанима бити доступни за рекламације. Електропривреда Србије почиње са постепеним укидањем шалтера за плаћање рачуна од 1. новембра. Из ЕПС-а кажу да то раде како би укинули рад са новцем, али и због унапређења пословања, дигитализације и смањења трошкова, пише РТС.

Извршни директор „ЕПС Снабдевања” Александар Бјеличић рекао је да је одлука била очекивана пошто 13 одсто корисника рачуне плаћа на шалтерима Електродистрибуције Србије.

„Од 1. новембра ће 106 благајни престати са радом, а до 1. фебруара 2025. остаће да ради још пет благајни у оним местима где су остварени и највећи промети и највећи број трансакција, а то су Београд, Нови Сад, Крагујевац, Ниш и Краљево. Напомињем да ће у овим местима остати да ради само једна благајна”, истакао је Бјеличић. Као и до сада, додао је, грађани ће на тим шалтерима моћи да добију информације о рачуну, да поднесу приговоре о рекламацији и да добију остале информације.

Говорећи о старијим грађанима који су навикли да плаћају на шалтерима, Бјеличић је рекао да ће они своје рачуне моћи да плаћају на шалтерима Поште, банака и осталих платних институција. „Банка Поштанска штедионица нам је изашла у сусрет и понудила провизију грађанима који плаћају на њиховим шалтерима ЕПС-ове рачуне у износу од 30 динара за све износе до 6.000 динара”, навео је Бјеличић. Додао је да ће грађани који буду плаћали рачуне путем портала ЕПС-а добити попуст од 30 динара, пошто толико износи провизија, а то ће бити на снази до 31. октобра следеће године, а већ имају и попуст од пет одсто због електронског плаћања.

Меморијални рели краљевића Томислава Карађорђевића је прошао кроз Младеновац. Олдтајмери су били изложени на паркингу хотела „Селтерс”, а затим су наставили пут ка Тополи.

Вршњачко насиље забрињава

Заташкавања се плаше се родитељи десетогодишњака из основне школе у Младеновцу, који је жртва вршњачког насиља. Кажу да су из свега искључени, да их школа ни о чему не обавештава, а да тројица ученика који су напали њиховог сина неометано похађају наставу. - Прелом носне кости, пирамида носа је померена у десно и спад леве носне кости, каже мајка повређеног дечака Тамара Вукосављевић. Повреде су десетогодишњем дечаку нанела тројица ученика трећег разреда. Тешким телесним повредама, прича нам мајка, претходили су дани вербалног насиља. - Четири дана пре физичког насиља које се десило, они су њега, исти ти дечаци, вербално нападали и вређали у једној продавници кад су га срели, објашњава мајка Тамара. Тај напад дечак родитељима није пријавио. - Зато што му је један од та три дечака рекао да ако ишта каже оцу или мени, његов тата ће добити отказ, јер је његов отац, значи отац једног од та три дечака, шеф полиције, наводи она. Полицији је физички напад пријавио лекар, а родитељи Основној школи „Момчило Живојиновић” у Младеновцу. - До дана данашњег нас нико није звао, нити да пита како је дете, нити било шта, каже мајка повређеног дечака. Нису звали, али су писали - шест дана након напада. - Сви су знали да дете иде у петак на операцију, да би се десило да нама на кућну адресу стиже позив од школе у четвртак поподне, да се ми у петак јавимо у 12 и 15 да дамо изјаву, додаје. Иако се у позиву за дисциплински поступак који су добили родитељи повређеног ученика помиње име само једног учесника, из школе кажу укључена су сва тројица, али у појачан васпитни рад. - Њега су три дечака напала. И вербално и физички. Један му јесте нанео тешку телесну повреду, објашњава мајка. Таква повреда трећи је ниво вршњачког насиља. Како је школа оценила овај случај родитељи не знају. - А како треба да оцени насиље са тешком телесном повредом, пита она. Према правилнику - као највиши. На питање шта ће бити са ученицима који су учествовали у нападу, директор одговара - зависи од њиховог понашања. - За петак 27.9.2024. године заказан васпитно-дисциплински поступак, до којег је и дошло. Сви ученици су у појачаном васпитном раду, а одлука која ће да се донесе након 30 дана зависи од понашања ученика, навео је Миљан Нововић, директор Основне школе „Момчило Живојиновић”. - Ти ученици који су то урадили нису искључени апсолутно из наставе. Мајка малишана једно ипак зна са сигурношћу. - У ту школу се сигурно више неће вратити, јер оно није сигурно у тој школи. Апсолутно није сигурно, наводи Тамара Вукосављевић.

Уна Арсић, Н1

Чаршију не интересују проблеми просвете

Сви се питамо зашто се нешто десило, тек када се деси, али када смо у прилици да нешто решавамо и поправљамо, онда свако гледа своја посла и правимо се да нас се не тиче. Али смо зато по свршеном послу одличне судије и разумемо се у све. У школама постоји нешто што се зове етички кодекс и професионални морал, који подразумева да се не износи све у јавност, баш као што и све проблеме из своје куће не износимо у јавност него их решавамо унутар своје породице. Нарочито када су, као у овом случају, у питању деца, одн. малолетне особе. Зато институције као што је и школа, реагују у складу са законима и овлашћењима која имају, а не траже помоћ и савете чаршије. Оно где чаршија може и треба да помогне, јесу протести просветних радника, макар и ових јалових тзв. „репрезентативних” синдиката, али тада та подршка изостаје, јер чаршија увек пресуди по кратком поступку - „шта се они буне, раде 4 сата дневно и имају 3 месеца распуста!?” Чаршију не интересују проблеми просвете, план и програм неприлагођен времену и потребама савременог друштва, не интересује их лош и неефикасан механизам реговања на све учеснике и очигледније насиље у друштву, па самим тим и у школама, не занима их статус просветног радника који је изгубио сваки ауторитет и васпитну улогу, не занима их ништа што стоји

у захтевима просветних синдиката, јер чаршија мисли да су проблеми у школству проблеми само просветних радника, не и целокупног друштва. Наравно, када се деси нешто овако, чаршија таргетира искључиво школу. Оно што чаршија не зна, јер је никад није ни интересовало, јесу механизми у поступању у случајевима насиља. Прва ставка је где се то догодило и чија је то одговорност. Друга ставка је да ли је школа предузела све законом прописане могућности реговања у случајевима насиља у оквиру установе. То је оно са чим чаршија не располаже а суди. За чаршију то није битно. Битно је само показати прстом у некога и осудити. Бити краткорочно и по потреби емпатичан. Добити још неки лајк. Да ли су четири породице у проблему и како им помоћи да превазиђу проблем, чаршију не занима. Скандирање у арени престаје када се кривцу одруби глава. И тако до нове арене. У међувремену, са насиљем у школама рваће се просветни радник да сачува поверену му децу а ако претекне да сачува и себе.

Текст Славнице Вишињић објављен на ФБ

Старији од 55 година не могу добити возачку дозволу на 10 година

Стандардно трајање возачке дозволе је 10 година. Међутим, након што возач напуни 65 година, дужина трајања дозволе се смањује на пет. На овај начин, закон форсира старије возаче да чешће проверавају своје здравствено стање и тиме се осигурају да не угрожавају ни себе ни друге учеснике у саобраћају!

У Србији, стандардно трајање возачке дозволе је 10 година. Међутим, када возач наврши 65 година, важење његове дозволе се смањује на 5 година. Овај закон има за циљ да подстакне старије возаче да се подвргавају чешћим здравственим прегледима како би се осигурало да не угрожавају себе или друге учеснике у саобраћају. Чак и возачи између 55 и 65 година који желе да обнове своје дозволе, оне ће важити само до свог 65. рођендана, а не пуних 10 година.

Процес обнове за возаче старије од 65 година: Када возач напуни 65 година и треба да обнови возачку дозволу, следи нешто другачија процедура. Прво, од њих се тражи да прођу лекарски преглед како би се утврдила њихова стална способност за управљање моторним возилом. Да би се припремили за преглед, возачи морају да плате таксу, чија висина зависи од здравствене установе која обавља преглед, а обично се креће од 2.000 до 4.000 динара. Очекујте да ћете провести неколико сати посећујући разне лекаре, укључујући неуролога, офталмолога, психолога, лекара опште праксе, као и анализу крви.

Током прегледа, лекари процењују физичку координацију, психичко стање, вид и друге способности возача како би се уверили да је и даље способан да безбедно управља возилом и да не представља ризик за друге учеснике у саобраћају. Овај лекарски преглед је сличан оном који се подвргава приликом првобитног добијања возачке дозволе, а професионални возачи су га можда искусили више пута током своје каријере. Пре подношења захтева за нову возачку дозволу, возач мора да плати три таксе. Накнаде се могу платити у поштама или банкама, а важно је да сачувате рачуне за уплату да бисте их предали уз захтев за нову возачку дозволу. Поред потврде о уплати и извештаја о лекарском прегледу, кандидати морају да приложе важећу личну карту и стару возачку дозволу приликом подношења докумената у седишту полиције. Лекарски извештај не сме бити старији од 6 месеци у тренутку када одлучите да аплицирате за продужење возачке дозволе.

Ж.М.

Савези за пољопривреднике

Одабир товне јунади на основу екстеријера

Процена екстеријера животиња врши се на основу грађе и функције појединих органа као и најважнијих односа између одређених делова тела. Поступци у селекцији захтевају утврђивање фенотипских корелација, односно изражену повезаност између облика телесне спољашности и производних карактеристика неког грла. Фенотипске корелације у основи су позитивне, али релативно ниске, што утиче да се селекција у производном смислу не може вршити само на основу процене спољашњег изгледа. Међутим, на основу телесне грађе код избора говеда за приплод, може се извршити процена за расни и производни тип.

Избор ових грла треба да се заснива на хармоничној грађи, снажној конституцији, са добро израженим примарним и секундарним полним ознакама, приметног живахног темперамента и добре ћуди. Овај метод има важну улогу, јер пожељан спољашњи изглед потомака и њихова правилна селекција значајно утичу на могућност смањења преношења негативних особина од родитеља, а који се у интензивним условима производње због масовне примене вештачког осемењавања могу врло брзо раширити у популацији.

Важно је знати да су и екстеријерне особине повезане са секундарним карактеристикама и то пре свега са дуговечношћу и лакоћом телења. Ово је значајно јер се на поменутим особинама заснивају одгајивачко селекцијски програми у говедарству. Развијеност мускулатуре грла, односно изражајност мишића у трупу, процењује се пре свега на основу заступљености мишићне масе у зајем делу трупа, тачније огледа се у по-

пуњености бутова и сапи мишићним ткивом. На основу тога оцена за мускулозност зависи примарно од два параметра, а то су: профил и испуњеност буца мишићима, при чему се нагласак ставља на дужину бутног дела екстремитета, као и на заступљеност мишића карлице и слабинског дела леђа. Коришћење телесних мера у раној фази развоја телади представља базу приликом избора телади за тов. На основу тога извршена је подела на два елементарна, товна типа а то су: уски, плитки и недовољно дубоки тип (мање пожељан) и са друге стране широки, пространи и дубоки тип (пожељан у узгоју).

Телесне мере на почетку това су у високој и сигнификантној корелацији ($r=0,60-0,70$) са мерама на крају това. У пракси је утврђено да уски типови, масе до 400 кг имају мањи прираст за 18% и већи утрошак хране за 20%.

Драгољуб Крајновић, дигл. ині - ПССС Београд

Пролашена је за најздравију биљку на свећу:

Ретко је користимо, а има бројна корисна својства

Након што је Центар за контролу и превенцију болести (ЦДЦ) пролапсио поточарку за најздравију биљку коју можете јести, о њој не прескајае да се прича.

У рангирању „моћног воћа и поврћа“, ЦДЦ је овој биљци дао оцену 100 од 100 — више од осам поена изнад следећег најбољег поврћа. Поточарка садржи бројне корисне материје попут: витамина А, Б1, Б2, Ц и Е, као и гвожђе, јод, фосфор, калцијум. Али, упркос бројним бенефитима, поточарка се не користи често и можда се питате како се тачно конзумира. Кувари воле поточарку због њеног благог љуткастог укуса и елегантних листова.

Како користити поточарку?

Поточарку је најбоље користити као било коју другу лиснату, зелену биљку попут спанаћа. Конзумирајте ову живахну зелену биљку као основу за једноставну прилог салату уз печену рибу или месо.

Уколико вам поточарка није довољно свежа за салату, можете да је користите у омлету.

Међутим, имајте на уму да сирова поточарка може да понуди више здравствених користи него кувана.

„Поточарка, као и друго поврће, губи део витамина Ц и Б витамина када се кува“, објаснила је Рејчел О'Конер, дијететичарка у NewYork-Presbyterian/Columbia University Irving Medical Center за foodandwine.com.

Како чувати поточарку?

Попут спанаћа, поточарка може брзо да увене. Хладно чување је кључно за одржавање свежине. Најбоље би било да биљку држите у чаши с водом у фрижидеру како бисте очували њену свежину. Пакована поточарка може се чувати у фиоци за поврће у кесици у којој је дошла.

- Ако се правилно чува у фрижидеру, поточарка може да остане свежа око три до пет дана - каже Мишел Демут-Биб.

- Најбоље је јести је што је пре могуће за максималан укус и нутритивне користи - поручује Демут-Биб.

Без обзира како чувате своју поточарку, избегавајте задњи део фрижидера. - Не препоручујемо чување поточарке у задњем делу фрижидера или да листови буду окренути према задњем делу фрижидера, јер су листови деликатни и могу се смрзнати и оштетити поточарку - каже Сузуки.

Да ли треба прати поточарку?

Кратак одговор је да. Као и код већине врста поврћа, поточарка захтева прање како би се осигурала оптимална безбедност.

- Поточарка се често узгаја у или близу водених површина, што је чини потенцијално подложном контаминацији штетним патогенима попут Ешерихије коли, салмонеле или паразита ако је квалитет воде лош - каже Детвилер.

Непрописно руковање током бербе, прања или транспорта такође може унети потенцијалне здравствене ризике.

- Зато је важно темељно опрати поточарку пре конзумације, чак и ако је претходно опрана - додаје Детвилер, преноси foodandwine.com

Кажем ја себи

Отворено писмо Вучевићу и Мојсиловићу

(Насијавак из њошлој броја)

Господине, Мојсиловићу, слажем се са вашом констатацијом, изреченој на телевизији, са припремама са увођењем обавезног војног рока, каснимо. Додао бих, да нисмо смели ни да прекидамо. Оправдање да је то скупо за државу, не пије воду. Како је могуће да је моје служење војног рока бесплатно, било скупље него плаћање војника по уговору, две до три хиљаде евра месечно? Ви и ја знамо праве одговоре, али нам то ништа не вреди. У нашој земљи, још увек важи правило, није важно шта се предлаже, а увођење обавезног војног рока, предлагао сам председнику владе још 2015, већ је битно ко предлаже. За нас грађане, добронамерне, важи оно Радоса Бајића: „Пас лаје, ветар носи“. Можемо ми да причамо шта хоћемо, само без увреда, нико нас озбиљно не слуша. Свако тера по своме. Једино пред неке изборе, растрче се по народу политичари свих фела, тобоже да чују глас базе а дотле важи арапска пословица: „Пси лају, каравани пролазе“. Но, добро је да смо о служењу војног рока стекли и накнадну памет.

Знам да сте ви војник који, само, извршава наређења, али сте и стручњак у својој области и добро је што сте указали да у рату, држање фронта по ширини и дубини, не може без садејства у позадини и треба играти на ту карту, јер народ брани као и војска, отаџбину. Бојим се да многи у врховима власти то не разликују, мисле да је отаџбина и држава једно те исто, а није. Већ сам писао, али морам поново.

Држава је по дефиницији, инструмент силе створен да држи у покорности широке народне масе, преко власти, на челу са председником владе, као челним човеком, државе. Затим, ту су судови, тужилаштва, полиција, жандари, порезници итд.

Отаџбину чини оно што нам је остало од оца, наше куће, гробља, цркве, поља, реке, планине, територија, народна војска... Отаџбину представља председник републике, а у неким земљама краљ. Отуда је у српском народу, негован култ војника, као симбол отаџбине, кога су са радосћу и песмом испраћали и дочекивали из војске. Војник је био радо виђен у свакој кући. (Стубове државе,

тужиоце, полицајце, порезнике, нико у Србији не воли у својој кући сем ако нису рођаци). Држава је, по правилу, у служби отаџбине сем када се отме контроли и почне да ради, против интереса отаџбине, као што се десило после 5 октобра 2000. Дакле у војсци, неговати култ војника, ићи на патриотизам, као што је некада било. Пре рата, младић није могао лако да се ожени ако је одбијен од војске, кажу, има неку „фалинку“. При регрутацији, у Првом светском рату, војници су певали: „Што би дике, оде у војнике, што би шкарта, оста да се карта“. Дакле., патриотизам смо заборавили. У садашњим огласима, за попуну војске, иде слоган: „Сигуран посао“. Ало, бре, какав посао? Ваљда је то школовање за евентуални, рат, као што се за ђаке и студенте не каже да иду на посао. Ако сте од „западњака“ преписали тај израз онда је уреду јер њихови војници имају „посао“ да пљачкају по целом свету.

Господине генерале, у провери бојеве готовости ове војске, што имате, избегните оне циркуске представе на Пасуљанским ливадама уз предходну генералну пробу где сте на картама исцртали линије кретања сваког борбеног возила. У рату, нема генералних проба, све је премијера у режији друге стране. Ако хоћете да проверите спремност, дајте узбуну у пола ноћи борбеној јединици и утврдите време изласка бригада на задате ватрене положаје и спремност за отварање ватре, по могућности и бојевом муницијом.

То би изгледало овако, морам као бивши војник да вам кажем: Улази ваш инспектор, ненајављено у касарну у пола ноћи и саопштавате дежурном официру да је непријатељ заузео Пасуљанске ливаде, те је потребна акција. У даљем току, ви сте на функцији начелника Генералштаба. То је генерална проба. Тако се утврђује спремност да се одговори адекватно, овога пута симулацијом.

Био сам војник и доживео више оваквих проба. Једна је изгледала овако: Стигао пуковник из команде Четврте армије (Обала, острва и морнарица). Трубачу наређује у пола ноћи да свира узбуну. Десет минута, касније, ПА дивизион у „Џемсовима“ са закаченим оружјем, напушта касарну... али, то је била ЈНА.

(наставиће се)

Драјослав Жика Обрадовић

Симптоми болесне јетре (2)

Алкохолни хепатитис се дешава када превише алкохола преоптерети јетру и такође проводира упалу. Бол од алкохолног хепатитиса може стомак учинити осетљивим. Вероватно ћете и изгубити на тежини као и апетиту, имати мучнине, ниску температуру, осећати се уморно и слабо.

Масна болест јетре: Прекомерна тежина, дијабетес или исхрана са високим садржајем холестерола могу довести до накупљања превише масти у јетри. Временом, то може оставити ожиљке на њој и спречити је да функционише нормално. Масна јетра обично не изазива симптоме, али може да изазове умор, туп бол у десном горњем делу стомака, или по целој стомачној регији. Реч је о ретком стању код жена које изазива изненадни, јак бол у горњем десном делу стомака. Може се проширити на руку и раме. Посреди је бактеријска инфекција која напада ткива око јетре (перихепатитис) и може утицати на слузницу желуца. Пацијенти често имају и грозницу, главобољу, осећају се лоше.

Апсцес или циста јетре: Бактеријска, гљивична или паразитска инфекција у јетри може да формира апсцес или гнојну колекцију. У том случају горња десна страна стомака може бити осетљива, а јетра увећана. Јавља се и грозница. Цисте су врећице испуњене течностима, али обично нису инфициране. Ако су велике, може доћи до нелагоде и осећаја пуноће стомака. Цисте понекад могу да крваре, што може изазвати изненадни, јак бол у горњем десном делу стомака и рамена.

Buud-Chiari синдром: То је неувичајан поремећај, резултат сужавања вена које омогућавају да крв и течност одлазе из јетре. Може бити узрокован крвним угрушцима и отоком у јетри. Бол је лоциран у горњој десној страни стомака.

Тромбоза порталне вене: Портална вена је крвни суд који доводи крв у јетру из црева. Ако крвни угрушак блокира вену, можете осетити изненадни бол у горњем десном делу стомака, поред саме јетре. Такође, можете имати оток у стомаку и температуру. Повреда јетре захваљујући величини, јетра се лако може повредити након несрећа, падова и других физичких траума. Ако јетра крвари, обично ћете осећати бол и осетљивост у стомаку и десном рамену, уз могуће знаке шока због губитка крви. Овакви случајеви су хитна медицинска стања.

Рак јетре: Нажалост, пацијенти обично не осећају бол све док рак јетре не узнапредује у касније фазе. Када почне да боли, осећај се може појавити било где, од стомака до рамена. Ваш лекар ће можда моћи да осети квржицу притиском на десну страну стомака. Уобичајен је губитак килаже, али и свраб. Типични симптоми су и жутица, едем стомака и честа мучнина.

Mr Ph Биљана Мушавцић

ФУДБАЛ: ОФК Младеновац Срећа савезник Младеновачана ОФК Младеновац – БСК 1926 2:1 (1:0)

Стадион Селтерс. Гледалаца: 100. Судија: Јован Стокић. Стрелци: Милетић у 34. и Марковић у 90 + 2. за ОФК Младеновац, Николић у 74. за БСК 1926. Жути картони: Милетић (ОФК Младеновац), Савић (БСК 1926). Црвени картона: Милетић (ОФК Младеновац)

ОФК МЛАДЕНОВАЦ: М. Ђорђевић, Стевановић, Милетић, Марковић, Савић, В. Ђорђевић, Великић (од 58. Блажић), Крстић (од 83. Максимовски -), Дамњановић (од 67. Јанковић), Јовановић, Стојановић (од 58. Богдановић).

БСК 1926: Рамадани, Илијев, Николић (од 80. Алексић), Стојановић, Илић, Савић (од 78. Павловић), Чаталинац-Гудурић (од 30. Лазић), Ђурић, Ђорђевић, Марић, Прошић.

Стара изрека која гласи – Кад има воље, има и начина, као да је била водиља играчима ОФК Младеновца који су до победе у дуелу са „живим“ Баћевчанима стигли у надокнади времена. „Цурио“ је деведесет и други минут кад је гостима из барајевског округа, украо срећу Андреја Марковић, штопер тима са Селтерса, који се најбоље снашао у гужви, након добро изведеног корнера Вељка Ђорђевића и ударцем главом послао лопту у небрањени део мреже једног од најистакнутијих појединаца на терену, голмана Кабира Рамнаданија. Био је то тренутак излива емоција играча у плаво-белим дресовима, стручног штаба, клупскоог руководства и стотинак верних присталица фудбалског стогодишњака са младеновачке Селтерс пољане.

Тешко да је ко од присутних након уводних минута сусрета могао помислити да ће дуел папиролошког фаворита – ОФК Младеновца и тима који је у претходних седам кола укњижио две победе тако што је савладо голобраду нејач са Бајице (7:0) и пара-форфе Шушњар 1997 (одустао од такмичења) у завршници попримити хичкоковске елементе. Голман Рамадани на чудесан начин је зауставио ударце Великића и Стојановића, парадом улепшао тренутак недостатка среће за домаћи тим јер је капитен Младеновачана снажним ударцем са двадесетак метара погодио стативу. Исти актери нашли су се у центру збивања још два пута. Најпре на почетку кад је Рамадани маниром рукометног голмана ногом покрио доњи угао зауставио ударац Великића, онда је направио бравуру после сјајног центаршута истог играча који је упустио Стојановића а овај из непосредне близине упутио ударац тамо где је чувар мреже БСКА 1926 направио још једну бравуру, да би неколико минута касније уследила мат позиција јер је Великић у пуном трку претчао пратиоце ушао у шеснестерац и лопту послао поред десне стативе у заштитну мрежу иза гола.

Правда је задовољена у 34 минуту кад је Стевановић са десне стране терена послао дугу лопту на онај део фудбалског поља намењен за деловање левокрилних бекова, где се нашао Матеја Милетић који је лоб ударцем донео вођство свом тиму. Млади фудбалер је поготком крунисао своју одличну игру, али борбеност је имала и другу страну медаље. Прво је у 40. минуту добио први, а онда у 71. минуту други жути картон што је утакмицу по Младеновачане одвело у потпуно другом смеру. Баћевчани су заиграли као препорођено и само три минута након Милетићевог искључења искористили своју бројчану предност јер је Ђорђе Николић неометано продрио по левом боку и постигао изједначујући погодак који као да је још више подигао изабранике Милоша Ђоловића, једног од наискуснијих тренера Београдске зоне.

Гости су могли на Селтерсу и до пуног плена, али по ко зна који пут у овом првенственом циклусу, „кестење из ватре“ је вадио голман Марко Ђорђевић јер је у завршници био непремостива препрека за нападаче БСКА. И онда кад се чинило да ће Младеновац по први пут ове сезоне остати без „унапред уписаних бодова“ догоди се он – Андреја Марковић, главни јунак октобарског фудбалског тилера подно Космаја.

У 9. колу ОФК Младеновац игра у Рушњу у суботу, 12. октобра од 15 сати.

Листа стрелаца: Шошкић (Торлак) и Џакић (Умка) по 7, Радосављевић (ПКБ) 6. Дамњановић, Максимовски и Крстић (ОФК Младеновац) налазе се у групи играча који су постигли по 3 гола.

Куп утакмица

У другом колу Купа на територији Београда ОФК Младеновац ће у среду, 16. октобра од 14.30 сати на Селтерсу играти против Бежаније.

Драјан Николић Гула

Прва београдска лига, 1. група Ц Велика Крсна - Дунавац 0:1 (0:1)

Гледалаца: 100. Судија: Гојко Шошкић (Београд). Стрелац: Крмар у 18. минуту. Жути картони: Миливојевић, М. Ђорђевић (Велика Крсна), Стојановић, Цветковић, Максимовић, Ашанин (Дунавац).

ВЕЛИКА КРСНА: Марковић, Митровић, Лејић, Ристић, Николић, Ђ. Ђорђевић (од 66. Шарковић), Миливојевић (од 75. Јовичић), Пауновић (од 75. Арсић), М. Ђорђевић, Хајдуквељковић, Пантић.

ДУНАВАЦ (Гроцка): Стојановић, Симеуновић, Јевтић, Стевановић, Цветковић, Крмар, Шебек (од 80. Ђери), Комазец (од 80. Вученовић), Максимовић, Миленковић (од 53. Рељић), Ашанин (од 89. Илић).

Играч утакмице: **Крмар**

Најбољи фудбалер на терену Игор Крмар довео је госте у вођство у 18. минуту. У гужви пред голом Марковића најбоље се снашао и са пет метара волеј ударцем затресао мрежу. Домаћин је средио редове и све време нападао да би изједначио резултат. Стефан Хајдуквељковић је имао две изгледне прилике, али је оба пута лоше шутирао. Милан Ђорђевић је на почетку наставка меча погодио пречку, а цицер после сат игре није искористио.

М. Б. В.

Шумадија 1962 - Вранић 0:5 (0:1)

Стадион „Јасик“ у Јагњилу. Гледалаца: 50. Судије: Добривојевић, Живановић и Живковић. Стрелци: Малић у 2, Пешић у 48, Поповић у 61. и 62. и Станојчић у 79. минуту. Жути картони: Мрдаковић, Раденковић и Јанићијевић (Шумадија 1962), Пешић и Филиповић (Вранић).

ШУМАДИЈА 1962: Јанковић М, Мрдаковић (Вучићевић), Јокић, Станојевић, Милишић, Кузмић, Раденковић (Жујевић), Јанићијевић, Петровић, Јанковић С, (Јовановић), Кузмановић (Копривица). Тренер: Бојан Кузмановић.

ВРАНИЋ: Танасић, Јашаровски (Радојичић), Николић, Крстић, Живановић, Младеновић, Пешић (Смиљанић), Филиповић (Станојчић), Поповић, Гогић (Вученовић), Малић.

Одавно Јагњилци, на свом терену, нису тако убедљиво поражени. Већ посла два минута игре гости су повели са 1:0, да би у почетком другог полувремена дали и други гол, а Поповић је у 61. и 62. минуту обезбедио високу победу тиму из Вранића. Педесетак навијача домаћег тима разочарни су напустили стадион Јасик.

1	BEJINA	8	6	1	1	26	11	15	19
2	VRANIC	8	5	3	0	28	5	23	18
3	DUNAVAC	8	6	0	2	25	7	18	18
4	VINČA	8	4	3	1	14	8	6	15
5	LISOVIĆ 1977	8	4	1	3	16	12	4	13
6	HEROJ POLET	8	4	1	3	15	12	3	13
7	ŠUMADIJA 1962	8	3	2	3	8	13	5	11
8	AVALA 1939	8	3	1	4	13	16	3	10
9	FU MINEL 1956	8	3	1	4	9	12	3	10
10	BOLEĆ	8	3	1	4	13	19	6	10
11	VELIKA KRSNA	8	1	4	3	17	15	2	7
12	OFK BORAC (Armajevo)	8	1	3	4	6	13	7	6
13	PUDARCI	8	1	3	4	5	24	19	6
14	FK KALUĐERICA	8	0	0	8	1	29	28	0

Утакмице деветог кола биће одигране у недељу, 13. октобра: **Дунавац - Шумадија 1962**, **Лисовић 1977 - Велика Крсна**, Вранић - Винча, Авала 1939 - Фу Минел 1956, Херој Полет - Калуђерица 1969, Болеч - Бељина, ОФК Борац - Пударци.

ЛИСТА СТРЕЛАЦА: Крмар (Дунавац) 10, Бојић (Бељина) 7, **Хајдуквељковић** (Велика Крсна), Игић (Авала 1939), Стајковић (Болеч), Поповић (Вранић) и Гогић (Вранић) по 6... По два гола за Шумадију 1962 постигли су Раденковић и Кузмановић.

Дисциплинске мере: због неприсуствовања конференцији клубова дана 23.09.2024. године (први прекршај) кажњени су опоменом Велика Крсна и Шумадија 1962. Уколико понове прекршај, биће кажњени новчано.

Ойштинска фудбалска лига

Село Младеновац - ОФК Студент 2:3

Терен Радничког. Гледалаца: 80. Судија: Александар Нововић (Младеновац). Стрелци: Поповић у 21, 84. и Митровић у 33. за ОФК Студент, Живановић у 42. и 61. минуту за Село Младеновац.

СЕЛО МЛАДЕНОВАЦ: Милошевић, Томић, Чокић, Јовановић, Шабановић, Д. Ђурђевић, Ђ. Ђурђевић, Петровић, Стрижак, Рамадани, Живановић. Играли су и Сталовић и Станојковић.

ОФК СТУДЕНТ: Спасић, Миливојевић, Митровић, Безмаревић, Ристић, Илић, Поповић, Тодоровић, Мирић, Урошевић, Јованкић. Играли су и Николић, Станковић, Ђирић.

Играч утакмице: **Поповић**

Утакмица је имала узбудљив моменат на почетку и на крају сусрета. У 15. минуту везни играч домаћина Тодоровић извео је најстрожу казну. Лопта је погодила десну стативу и одбила се у поље. Хитроноги Милан Поповић довео је „акаденичаре“ у вођство искоса јаким ударцем са око 20 метара. Резултат је дуплирао Митровић. Пред одлазак на одмор, Живановић је ефектним шутем затресао Спасићеву мрежу. У наставку меча гости су имали иницијативу. После сат игре поново је ступио на сцену Живановић и поравнао исход.

Поповић је у 84. минуту из гужве погодио циљ. Када се очекивао крај, судија Нововић је престрого досудио једанаестерац за Село Младеновац. Најстрожу казну није искористио Јовановић, лопта је прохујала поред оквира гола.

М. Б. В.

Рабровац 1946 - Борац 1943 4:1 (2:0)

Играно у Рабровцу. Гледалаца: 40. Судије: Мишић, Живановић и Филиповић. Стрелци: Мијатовић у 5, Павковић у 41, Јанковић Л. у 69. и Ранковић у 88. минуту (Рабровац 1946), а Милошевић у 65. (Борац 1943). Без жутих и црвених картона.

РАБРОВАЦ 1946: Јаковљевић, Арсић С, Пршић (Глишић), Ристић, Ракић, Јанковић П, Андрић (Ранковић), Арсић Д, Јанковић Л, Мијатовић, Павковић. Тренер: Марко Арсић.

СУФ БОРАЦ 1943: Јанковић, Пуповац, Гајић, Крстић, Бањеглав, Глишић, Вујичић, Милошевић, Андрејевић, Вујичић, Зарић.

Убедљива победа Рабровчана који су на добром путу да се врате у виши ранг такмичења, јер ређају победу за победом. Против тима из Амерића постигли су по два гола у оба полувремена, а примили смо један и тако освојили три бода. Сада су водећи на табели са импресивном гол разликом 25:5.

Иванча - Напредак 2:5 (1:3)

Играно у Иванчи. Гледалаца: 30. Судије: Мишић, Нововић и Јоцић. Стрелци: Милојевић (Влашка) аутогл у 34. и Дачић у 85. минуту (једанаестерац) за Иванчу, а Јанић у 12, Крстић у 20, Мијатовић у 30. и 84. и Обрадовић у 86. минуту за Напредак. Без жутих и црвених картона.

ИВАНЧА: Степановић, Матејић (Тановић), Радовановић, Докић, Мијаиловић, Богдановић (Милошевић М.), Милошевић И, Дачић, Арсић, Живковић, Терзић (Гајић). Тренер: Дарко Радојичић.

НАПРЕДАК: Арсенијевић В, Тривановић, Арсенијевић А, Милојевић, Јанић, Мијатовић, Петровић, Крстић, Мирковић, (Милић), Милићевић (Обрадовић), Ивановић.

Још једна утакмица са седам голова. Овог пута у Иванчи. Славили су Међулужани са убедљивих 5:2, а победу су нагостили већ у првом полувремену које су добили са 3:1. Два гола виђена су у последњих неколико минута. Прво је Мијатовић у 84. повећао на 5:1, а минут касније, из једанаестерца, Дачић је смањио на 5:2 што је био коначан резултат.

Омладинац - Влашка 4:3 (2:2)

Играно у Рајковцу. Гледалаца: 38. Судије: Јанковић, Берисавац и Миленковић. Стрелци: Милошевић у 15, Милишић у 40, 60. и 85. минуту (Омладинац), Недељковић у 24, Ракић у 28. и Радојковић у 55 минуту

(Влашка). Жути картони: Степић, Перић-Пантелић и Недељковић (Влашка). Црвени картон: Милошевић (Омладинац).

ОМЛАДИНАЦ: Анђелковић, Матић, Нешић (Ђукић), Ђуров, Чокић, Арсић (Јовановић), Андрејевић, Ристић, Јовић, Милишић, Милошевић. Тренер: Ненад Јанковић.

ВЛАШКА: Јованчевић, Варагић, Вујић, Радојковић, Степић, Радишић, Перић-Пантелић, (Буквић) Недељковић, Ракић, Јанковић, Милићевић (Николић). Тренер: Жељко Јованчевић.

Седам голова виђено је у Рајковцу у комшијском дербију. Повео је Омладинац преко Милошевића у 15. минуту, али су гости из Влашке половина недељковић у 24. и 28. минуту брзо преокренули резултат. Ипак, прво полувреме завршено је 2:2 јер је, троструки, стрелац Милишић у 40. минуту изједначио. Још једном су Влачани повели голом у 55. минуту, али је Милишић убрзо изједначио. Исти играч постигао је победоносни гол у 85. минуту из једанаестерца.

Космајац - Ковачевац 1956 5:0 (4:0)

Играно у Кораћици. Гледалаца: 20. Судије: Јанковић, Гајић и Миленковић. Стрелци: Мијаиловић у 3, Протић у 17, Дабић А. у 23, Дабић Н. у 44. и Ђеримовић у 76. минуту. Без жутих и црвених картона.

КОСМАЈАЦ: Ђеримовић О, Јеремић, Јанковић, Протић, Ђеримовић Ф, Кузмић, Јовановић, Мијаиловић, Дабић А, Милић, Дабић Н. Тренер: Владан Динић.

КОВАЧЕВАЦ 1956: Ђукић З, Ђукић Д, Јанићијевић, Татовић, Дамњановић, Грујић, Миленковић.

Ковачевчани су дошли у Кораћницу са само седам играча, таман колико је довољно да могу да одиграју утакмицу. Бар тако пише у извештају на званичном сајту ФСБ. Није чудо да су Кораћичани већ у првом полувремену постигли четири гола и још један у другом и забележили високу победу.

Слога - Марковац 2:2

1	KOSMAJAC	5	5	0	0	19	4	15	15
2	OMLADINAC	5	5	0	0	17	7	10	15
3	SUF RABROVAC 1946	5	4	0	0	25	5	20	15
4	NAPREDAK	5	3	0	2	16	14	2	9
5	SUF BORAC 1943	5	3	0	2	13	11	2	9
6	IVANČA	4	2	0	2	7	7	0	6
7	STUDENT	5	2	0	3	6	15	-9	6
8	KOVAČEVAC 1956	4	1	0	3	9	12	-3	3
9	MARKOVAC	4	1	0	2	6	17	-11	3
10	VLAŠKA	5	1	0	4	11	15	-4	3

Парови шестог кола, недеља, 13. октобар: Ковачевац 1956 - Напредак, ОФК Студент - Иванча, Влашка - Село Младеновац, Марковац - Омладинац, Борац 1943 - Слога, Космајац - Рабровац 1946.

ЛИСТА СТРЕЛАЦА: **Марић** (Ковачевац 1956), Милошевић (Борац 1943) и Јанковић (Рабровац 1956) по 6 голова, следи група од 6 играча са по 5 постигнутих голова.

М. Г.

Кошарка

КК Младеновац - Визура 82:73

Почело је кошаркашко лигашко такмичење у групи 1.МРЛ Цен-тар. У првом колу КК Младеновац је као домаћин савладао Визу-ру са 82:73, почетвртинама 21:19, 19:17, 21:19, 21:18. У другом колу, у среду, 16. октобра, КК Младеновац гостује у Жаркову. Уз нашу екипу у 1. Међурегионалној лиги Центар играју и екипе ИБЦ, Риверс БМ, Беовук 72, Паратон (Лазаревац), Торлак, Визура, Реал (Сурчин), Астра, Барајево Бамби, Веба баскет, Раднички (Обреновац), Жарково и Житко баскет.

За ову такмичарску сезону КК Младеновац је лиценцирао 20 играча: Тодоровић, Стевановић, Станковић, Јанковић, Илић, Пантић, Марковић, Стојановић, Сарић, Јаковљевић, Герасимовић, Живановић, Томић, Паловић, Милетић, М. Марковић, Чолић, Станишић, Зарковић и Тимотејић.

М. Г.

Позив за све средњошколце Учествујте у ликовном конкурсу и освојите вредне награде

Глас љубике ће бити пети члан жирија који ће изабрати 12 најбољих радова који ће се наћи на страницама календара ЕУ ПРО Плус-а за 2025. годину, док ће њихови аутори и ауторке бити награђени лаптоп и таблет рачунарима и мобилним телефонима.

Програм ЕУ ПРО Плус је отворио наградни ликовни конкурс за ученике и ученице средњих школа и гимназија из 99 градова и општина у регионима Шумадије и западне и јужне и источне Србије на тему „Нове технологије за бољи свет“. Конкурс се, уз подршку Делегације Европске уније у Србији и Министарства за европске интеграције, традиционално организује већ 15 година заредом са циљем да међу младима подстакне креативност и мотивише их да буду ангажовани у својим заједницама.

Овогодишња тема, која прати одлуку Европске комисије да 2025. годину прогласи за Европску годину образовања о дигиталном грађанству, позива средњошколце да кроз свој таленат и креативност истраже и ликовно прикажу како дигиталне вештине и нове технологије могу унапредити живот људи и трансформисати свет око нас. Било да је реч о унапређењу индустрије, заштити животне средине, ефикаснијем коришћењу ресурса, развоју медицине или образовању које постаје доступно свима и прилагођено индивидуалним потребама, учесници конкурса имају прилику да визуализују свој поглед на дигиталну будућност.

Посебна пажња посвећена је одговорном понашању на друштвеним мрежама, односно коришћењу дигиталне технологије на паметан, безбедан и одговоран начин, уз поштовање других и заштиту од ризика.

„Младе генерације одрастају уз друштвене мреже и нове технологије, а ЕУ ПРО Плус их овим ликовним конкурсом позива да кроз своје радове покажу како ти алати могу допринети стварању бољег, напреднијег и повезанијег света за све нас,“ истакла је Оливера Костић, менаџерка ЕУ ПРО Плус програма. Додала је да је ово одлична прилика за ученике и ученице и њихове професоре и професорке да заједно размисле о томе како паметна технологија може унапредити учење, али и о друштвено ангажованим идејама које користе нове технологије да би унапредиле животно окружење.

Ђаци ће, као и шира јавност, за најбоље радове моћи да гласају онлајн, на интернет страници програма ЕУ ПРО Плус, и тако одаберу 12 радова из уже конкуренције од 20 радова, које претходно одабере интерни жири. Онлајн гласање се отвара након затварања конкурса и траје пет дана.

Глас публике ће бити пети члан жирија који ће изабрати 12 најбољих радова који ће се наћи на страницама календара ЕУ ПРО Плус-а за 2025. годину, док ће њихови аутори и ауторке бити награђени лаптоп и таблет рачунарима и мобилним телефонима. Путем конкурса позивамо и школе да организују интерна школска такмичења, а она школа која се буде показала као најбоља у ангажовању и ор-

ганизацији добиће као награду лаптоп и пројектор. Конкурс је отворен до 13. новембра 2024. године, а све информације и пропозиције су доступне на интернет страници програма ЕУ ПРО Плус Ликовни конкурс за календар за 2025.

Активности ЕУ ПРО Плус програма који доприноси равномернијем друштвено-економском развоју Србије, Европска унија подржава са 40 милиона евра. Програм, чију реализацију води Министарство за европске интеграције, има за циљ да допринесе побољшаном управљању територијалним развојем, економском расту и унапређењу социјалне инфраструктуре и кохезије у 99 јединица локалне самоуправе, у два региона: Региону Шумадије и западне Србије и Региону јужне и источне Србије. Активности на терену спроводи УНОПС.

(ЕУправо зајмо/mei.gov.pc)

Програм „Србија и ЕУ – Опрема за привреду“ Кључ ка унапређењу технолошког развоја српских предузећа

Програм „Србија и ЕУ – Опрема за привреду“, једна од водећих иницијатива Министарства привреде Републике Србије и Развојне агенције Србије, већ више од десет година љуби значајну подршку домаћим предузећима у јачању њихових технолошких капацитета.

Покренут 2013. године, овај програм је, уз подршку Европске уније, додатно унапређен 2022. и 2023. године, чиме је постао кључни ресурс за привредни напредак. Кроз бесповратна средства у износу од 26,9 милиона евра, више од 1.200 привредних субјеката широм Србије имало је прилику да модернизује своје пословање, унапреди производне процесе и постане конкурентније како на домаћем, тако и на међународном тржишту. Један од успешних корисника овог Програма је компанија „4М специјални алати“, која се бави обрадом метала и снабдевањем многих мултинационалних компанија. Милорад Четник, директор ове породичне компаније која данас запошљава 60 радника, наглашава да је уз помоћ средстава из Програма „Србија и ЕУ – Опрема за привреду“ успешно имплементирао соларне панеле, што је донело вишеструке користи за компанију.

- Соларни панели које смо инсталирали на хали 4М смањили су наше трошкове електричне енергије за 20%. Оно што је за нас било веома битно јесте и да допринесемо еколошкој одрживости, као и смањењу емисије угљен-диоксида - истиче Четник.

Програм „Србија и ЕУ – Опрема за привреду“ омогућава привредницима суфинансирање набавке нове производне опреме, што директно утиче на унапређење њихове продуктивности. Компанија „4М специјални алати“ наглашава важност сарадње са државним институцијама:

- Имамо одличну комуникацију са Министарством привреде и Развојном агенцијом Србије. Препоручујем свим предузећима да одрже блиску сарадњу са овим институцијама јер су то кључни партнери у развоју домаће привреде. Поред инвестиција у модерну технологију, „4М специјални алати“ гради будућност уз младе стручњаке, чиме осигурава дугорочан развој и излазак на европско и светско тржиште.

Да ли све време појошрно косимо траву?

Само једна промена може много да значи

Ако сте некада видели да паркови нису у потпуности покошени и да постоје одређени делови зарасли у траву, немојте да мислите да је то због немарних радника. Непокошена трава је остављена намерно и то из веома доброг разлога - како би се очувале пчеле и други опрашивачи. Уколико уклонимо цвеће, опрашивачи остају без „кућа“ у којима могу да се хране, одмарају и гнезде. Лепо је да травњаке одржавамо уредним, али треба мислити и о животnoj средини. Пројекти који подржавају да се травнате површине косе само делимично постале су све популарније широм Европе, али и света, а једна таква иницијатива - „Не коси још, лоло“ - заживела је и у Србији.

„Ми смо желели да укажемо да трава не треба да коси као да ће Новак Ђоковић да тренира за Вимблдон. Идеја је да се 30 или 40 одсто површине остави непокошено“, рекао је за ЕУправо зато Давид Мардеша из Вее Центра, организације која је покренула иницијативу. Како је навео, викендаши би посебно требало да размисле како косе траву.

„Људи оду на викенд да уживају, онда све покосе, и врате се кући, па нити су уживали, нити је то имало неког значаја за биодиверзитет. Ово је само пилот-пројекат, тестирамо како ће да се 'прими', како ће људи да реагују, али и инсекти“, навео је. Локације које су изабране да буду део пројекта су Академски парк, дунавска падина на Калемегдану, један део на Миријеви и Кошутњак.

„У Академском парку смо посадили медоносно цвеће да тамо буде једна дивна ливада, а на осталим локацијама ћемо видети шта ће да се догоди. При сваком кошењу би требало да се остави 30 или 40 одсто траве, а онда се тај део покоси следећи пут, а прескочи се неки други и све тако. То је оно што је потребно свим опрашивачима у нашем граду јер је кратко покошена трава попут бетона, то инсектима ништа не значи. Таква трава не може ни да упије воду након обилних падавина ни да покупи довољну количину топлоте као више биљке“, објаснио је Мардеша. Према његовим речима, суграђани не треба да зазиру од непокошене траве.

„Можемо да утичемо на људе и мењамо навике, треба свима објаснити да ако је нешто остало непокошено ту неће ништа лоше да се деси, неће кренути змајеви да излећу. Сличне иницијативе постоје у Аустрији или Холандији и ово радимо

управо са Амбасадом Холандије на чему смо захвални“, истакао је. Кошење травњака је најобимнији посао у делатности ЈКП „Зеленило-Београд“ јер укупна површина травњака у граду заузима више од 2.000 хектара. Како ће се одвијати ти послови зависи од временских прилика.

„Са кошењем у вишим категоријама, парковима и партерима, почиње се половином марта, док се са кошењем травнатих површина који се налазе у стамбеним насељима, започело пар дана касније. Површине које су сврстане у прву категорију, а то су најзначајнији паркови и партери, косе се од 10 па чак до 21 пут. Парковске површине ширег центра града, сврстане су у другу и трећу категорију, и оне се косе од седам до девет пута. Скверови и зеленило дуж саобраћајница уређују се седам пута годишње, док површине које припадају стамбеним насељима су сврстане у пету категорију, и делимично уређене површине које припадају шестој категорији косе се од пет до десет пута годишње, у зависности од потреба“, навели су из „Зеленила“ за ЕУправо зато.

„Зеленило-Београд“ је претходних година засадило више од 5.000 стабала широм престонице, а обично се ради о храсту, платану, јавору, јасену, копривићу, кедру, бору, бресту, црвенолисној шљиви... Садња сезонског цвећа обавља се се два пута годишње, у пролеће и јесен. За потребе једне садне сезоне, у расадницама предузећа се произведе око 400.000 комада цветног расада.

„На 12 хектара производних површина на отвореном, и 7.000 нетара квадратних под стакленицима, у расадницама ЈКП „Зеленило-Београд“ производња садног материјала траје непрестано током целе године. Годишње се произведе више од 800.000 комада цветног расада, који запослени посаде на јавним зеленим површинама у цветњацима и цветним лејама у 10 градских општина. Од сетве семена до готове биљке потребно је три до четири месеца свакодневне неге у расаднику. Пролећни расад се производи од фебруара до маја када почиње његова садња на зеленим површинама. После припреме леја и расадника за поновну производњу, од средине јула почиње сетва јесењег расада која се обавља до краја септембра“, истакли су из предузећа.

Зависности од сезоне садње, у Београду има највише засађене салвије, кадифе, винке, мушкатле као и различитих врста луковица (лале и зумбули). Палета боја сезонског цвећа протеже се од беле, преко жуте, наранџасте, црвене, розе, љубичасте, до плаве. Највећи број цветова краси општину Стари град, Палилулу, Нови Београд и Савски венац.

(ЕУправо зашо)

За љубишеље љаса Набавка пса (19)

При набавци пса многи се питају: како да знамо да ли је штене, које намеравамо да узмемо - здраво? Пре него што било шта одлучите, посветите мало пажње целом леглу кад сте већ дошли код одгајивача. Уверите се да ли су сви штенци живахни и колико су уједначени. Штене које се не игра са својом браћом и сестрама може бити да је само стидљиво, али може бити и болесно.

Сада узмите једно по једно штене и погледајте пажљиво да ли је уплашено или је радознано, да ли има светле и јасне очи, да ли има исцедак из очију или њушкице, да ли су му десни розе боје, да ли је стомачић превише надувен, да ли му је анус иритиран

дијарејом, какви су му крзно и длака и има ли спољних паразита? Уколико је све уредно и ако мушко штене, са 12 недеља или старије, има оба тестиса спуштена у скротум, реч је о здравом леглу и штенцима. Овим прегледом већ вам је донекле олакшан избор, мада би било најбоље да, при куповини штенета, поведете и свог пријатеља ветеринара који ће овај преглед урадити много стручније од вас. Ако

се нађете у ситуацији да то морате, ипак, сами одрадите, будите веома пажљиви при прегледу и питајте одгајивача баш све што вас занима у вези здравља а може да вам се учини сумњивим.

Дакле, пре него што узмете родовник и дате одгајивачу новац за штене, детаљно се позабавите овим питањем и то на лицу места. Јер, здравствено стање штенета у том периоду (од осам недеља старости па до 12, када се углавном штене и купује), од изузетне је важности за даљи развој пса.

Зато, при посети одгајивачима сетите се ових редова јер вам они могу помоћи да изаберете здраво и просперитетно штене.

(Наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАВАЊЕ СТАНОВИ - КУЋЕ

ИЗДАЈЕМ двособан, намештен, стан у улици Краља Александра Обреновића 91. Станарина 180€, депозит 100€.
063/240-303

ПРЕНОЋИШТА, смештаји и собе у Младеновцу. Цена по договору.
063/310-205

ИЗДАЈЕМ студио 27м², погодан за све козметичке делатности, масажу, тетоважу. Краља Петра I 200. Приземље. Обезбеђено једно паркинг место.
065/40-953-50, 063/399-163

СТАНОВИ КУПОВИНА - ПРОДАЈА

КУПУЈЕМ гарсоњеру или мањи стан. Пожељно стара градња и нижа спратност.
064/15-333-85

КУПУЈЕМ гарсоњеру.
064/588-86-69

КУПУЈЕМ стан, од 35-40м², стара градња, грејање, нижа спратност.
064/911-52-35

ПРОДАЈЕМ стан 50м², трећи спрат, централно грејање, насеље „25. мај“. Могућа замена за мањи стан ниже спратности, уз доплату.*
062/885-44-91

ПРОДАЈЕМ двособан стан 59м² приземље, центар Младеновца. Цена по договору.
063/399-163, 063/310-803

ПРОДАЈЕМ стан 50м² насеље „25. мај“, 4. спрат, централно грејање. Могућа замена за мањи, ниже спратности.
064/386-97-69

ПРОДАЈЕМ двособан стан 47м², ужи центар Младеновца, улица Његошева, трећи спрат, новија градња, гас, паркинг.
065/8222-605

КУЋЕ ПРОДАЈА - КУПОВИНА

КУЋА 100м²+18м²+гаража и кућа 77м² са 4 ара плаца. Комплетна инфраструктура. У близини школа, обданиште. Може замена за стан у Београду или Младеновцу, уз доплату.
063/8021-979

ПРОДАЈЕМ кућу у Влашком Пољу са 10 ари плаца. Градска вода, трофазна струја, помоћни објекти, бунар, двотарифно бројило, могућност прикључка на гас. Цена на упит.
064/911-52-35, 065/911-52-35

КУПУЈЕМ мању кућу или сеоско домаћинство у околини Младеновца: Село Младеновац, Ковачевац, Иванча, Влашка, Пружатовац...
064/804-99-86

ПРОДАЈЕМ кућу у центру Младеновца, са намештајем. Цена по договору.
011/8236-371, 065/97-97-809

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици, 96м², 30 ари плаца. Цена по договору.
064/484-52-04

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ имање од 71 ар у Кораћици, Јовиски крај, 1 км од главног пута, власник 1/1. Струја, бунар, укњижено. Озидана кућа од сипорекса. Цена по ару 500€.
064/167-10-34

ПРОДАЈЕМ плац од 60 ари у Рајковцу, б.1583., раван. Вода, гас, улично светло, аутобуска станица. Грађевинска зона, може парцелизација.
064/499-1720

ПРОДАЈЕМ њиву или део њиве од 50 ари у Малом Пожаревцу у грађевинској зони. У близини прикључак за воду, струју и гас. Поред пута са тврдом подлогом. Цена по договору.
066/930-25-74

ПРОДАЈЕМ плацеве од 5 ари. На плацу гас, вода, канализација, струја. Дозвољена градња. Ул. 11. новембра.
063/256-169, 064/142-94-98

ИЗДАЈЕМ у закуп 4 хектара обрадиве земље, близу центра Села Младеновца.
063/282-085

ПРОДАЈЕМ плац од 20 ари у Рајковцу, 50 м од окретнице лин. број 3, сунчан.
061/264-88-49

ПРОДАЈЕМ имање у Кораћици, Јовиски крај, испод Космаја, око 2 ха са кућом и окућницом, помоћном зградом, асфалт, струја, вода, телефон. Кп.бр. 686 ; 687; 529 и 530 к.о.Кораћица.
065/8222-605

ПРОДАЈЕМ у Неменикућама плац од 23 ара. Плац је из два посебна дела. Грађевинско земљиште кп. бр. 2408/5. Викенд зона, мирно, пут до плаца, струја, вода, гас...
065/8222-605

ПРОДАЈЕМ 5 ха у Кораћици - Петкајски крај, 5 км од врха Космаја, засад лешника стар 3,5 година, ограђен, артески бунар, урађен кап-кап систем са природним падом.
065/8222-605

РАЗНО

ПРОДАЈЕМ гаражу за аутомобил са каналом. Може да се користи као као магацински простор. Налази се у Влашки, Космајска 18.
064/263-0348

ПРОДАЈЕМ ТА пећи Магнохром од 2, 3, 4, 5 и 6 kW у одличном стању
011/7923-206, 064/305-46-10

ПРОДАЈЕМ котао, камин, на пелет, од 12kW.
064/289-16-84

ИЗДАЈЕМ комплетно опремљен фризерски салон. Ул. др Руса 13А. Договор.
011/8231-541, 064/363-7098

ПРОДАЈЕМ ТА пећ 3,5kW, са носачем и компјутерски сто са столицом, два штампача, мини линију. Све исправно и очувано. Повољно.
064/2650-249

ПРОДАЈЕМ нову дрвенарију за кола и млин и прекупач.
064/323-21-75

ПРОДАЈЕМ балирано сено, мешавина дегелина и ливадско. Један евро по бали.
064/263-03-48

КУПОН бр. 537
важи за ЈЕДАН мали оглас
Цена огласа без купона 200 дин.

DUŠAN MARINOVIĆ

Dresura pasa

Pitanja & Odgovori

eKnjiga

Drugo
dopunjeno izdanje!

Kako da u stvarnom
životu ne upropastite
svog psa?

Početni
i srednji nivo!

652 strane

Socijalizacija, ponašanje, psihologija,
kućno vaspitanje i obuka pasa svih rasa. Korak po korak.

www.natura.rs